

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์
ในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์

นางสาวอรอนงค์ ศรีช่วย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-4612-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

13 ก.ย. ๒๕๔๙

I 21625669

FACTORS AFFECTING THE SELECTION OF PRODUCT COSTING TECHNIQUES
IN AUTO PART INDUSTRY

Miss On-anong Seechuay

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy in Accounting
Department of Accountancy
Faculty of Commerce and Accountancy
Chulalongkorn University
Academic Year 2004
ISBN 974-17-4612-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์
ในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์

โดย

นางสาว อรอนงค์ ศรีช่วย

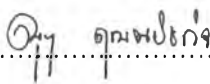
สาขาวิชา

การบัญชี

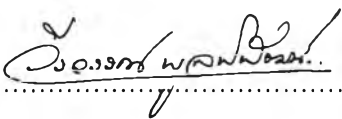
อาจารย์ที่ปรึกษา

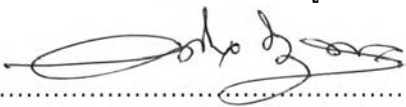
อ.ดร. วรศักดิ์ ทุมมานนท์

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

 ..... คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดนุชา คุณพนิชกิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วีรวรรณ พูลพิพัฒน์)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อ.ดร. วรศักดิ์ ทุมมานนท์)

 ..... กรรมการ
(คุณอำพล ทรงจรินทร์)

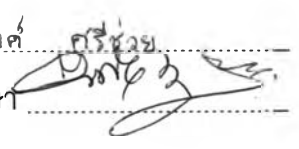
อรอนงค์ ศรีช่วย : ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ใน
 อุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์.(FACTORS AFFECTING THE SELECTION OF
 PRODUCT COSTING TECHNIQUES IN AUTO PART INDUSTRY) อ. ที่ปรึกษา :
 อ.ดร.วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 87 หน้า. ISBN 974-17-4612-1.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิคการคำนวณ
 ต้นทุนผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับและปัญหาที่พบจากการ
 ใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ การศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวม
 ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 75 แห่ง จากประชากรซึ่งเป็น
 ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ที่ประกอบกิจการในประเทศไทย จำนวน 289 แห่ง
 โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
 มาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก

การศึกษปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ พบว่าปัจจัยที่
 มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ คือ ค่าใช้จ่ายการผลิต และสำหรับปัจจัย
 ขนาดกิจการ กลยุทธ์ระดับธุรกิจ จำนวนสายผลิตภัณฑ์ ต้นทุนแรงงานทางตรง และลักษณะการ
 ผลิต ไม่มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์

การศึกษาประโยชน์ที่ได้รับและปัญหาที่พบจากเทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่ใช้
 ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ พบว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากเทคนิคการคำนวณ
 ต้นทุนผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก สำหรับปัญหาที่พบจากเทคนิคการคำนวณ
 ต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่ใช้ เนื่องมาจากบุคลากรในองค์กรไม่มีความพร้อมและขาดความรู้เกี่ยวกับ
 เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ และปัญหาที่พบบรองลงมา คือ เทคนิคการคำนวณต้นทุน
 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้มีความยุ่งยากในการปฏิบัติ ซึ่งปัญหาที่พบบมากที่สุดสำหรับผู้ที่ใช้วิธีต้นทุนผันแปร และ
 วิธีต้นทุนฐานกิจกรรม คือ บุคลากรในองค์กรไม่มีความพร้อมและขาดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการ
 คำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ ส่วนปัญหาที่พบบมากที่สุดสำหรับผู้ที่ใช้วิธีต้นทุนเต็ม คือ เทคนิคการคำนวณ
 ต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่ใช้มีความยุ่งยากในการปฏิบัติ

ภาควิชา.....การบัญชี.....
 สาขาวิชา.....การบัญชี.....
 ปีการศึกษา.....2547.....

ลายมือชื่อนิสิต.....อรอนงค์.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

448 24995 26 : MAJOR ACCOUNTING

KEY WORD : PRODUCT COSTING

ON-ANONG SEECHUAY : FACTORS AFFECTING THE SELECTION OF
 PRODUCT COSTING TECHNIQUES IN AUTO PART INDUSTRY.

THESIS ADVISOR : VORASAK TOOMMANON, Ph.D. 87 pp.

ISBN 974-17-4612-1 .

This study focuses on factors affecting the selection of product costing techniques in auto part industry, including the benefits and problems associated with product costing techniques used in such companies. The study involves data collection through a survey of 75 companies out of 289 companies in auto part industry. Data analysis involves frequencies, percentage, means, standard deviation and logistic regression analysis.

The analysis indicated that factors affecting the selection of product costing techniques are overhead. In addition, firm size, business strategy, variety of product, direct labor cost and production characteristic do not affect the selection of product costing techniques.

This study found that companies in auto part industry gain a lot of benefits from using product costing techniques. The important problems of product costing techniques are that the company's staff do not have enough knowledge about product costing techniques used in their company. The company's staff do not have enough knowledge about product costing techniques used in their company create important problems for variance cost method and activity-based cost method. As to full cost method, it was found that product costing techniques are difficult to apply.

Department..... Accountancy.....

Student's signature On-anong Seechuay

Field of study..... Accounting.....

Advisor's signature V. Toomman

Academic year .....2004.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อ.ดร. วรศักดิ์ ทูมมานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นอย่างสูงที่สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วีรวรรณ พูลพิพัฒน์ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และ คุณอำพล ทรงจรินทร์ กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุพล ดุรงค์วัฒนา และ ศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ตันละมัย ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์กับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างมาก

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และสมาชิกทุกคนในครอบครัว ที่ให้การสนับสนุน และคอยเป็นกำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ สุดท้ายนี้ขอขอบคุณทบวงมหาวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนในโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์สำหรับการศึกษาในครั้งนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดและทฤษฎี.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	16
ตัวแปรที่ศึกษา.....	20
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น.....	24

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	26
ข้อมูลทั่วไป.....	28
ข้อมูลด้านการผลิต.....	31
ข้อมูลต้นทุนและข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์.....	35
ผลการวิเคราะห์ปัจจัย.....	41
ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์.....	52
ปัญหาที่พบจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์.....	53
ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหา.....	57

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผลการวิจัย.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	61

รายการอ้างอิง..... 62

ภาคผนวก..... 64

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 86

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามขนาดกิจการ.....17
ตารางที่ 3.2	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดกิจการ.....18
ตารางที่ 3.3	ความหมายและการกำหนดค่าของตัวแปรในการวิเคราะห์ข้อมูล.....19
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของการตอบกลับจำแนกตามขนาดกิจการ.....26
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....26
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา.....27
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งงาน.....27
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์.....28
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดกิจการ.....29
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุกิจการ.....29
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสัดส่วนการถือหุ้น.....30
ตารางที่ 4.9	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามกลยุทธ์ระดับธุรกิจ.....30
ตารางที่ 4.10	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนสายผลิตภัณฑ์.....31
ตารางที่ 4.11	จำนวนและร้อยละของลักษณะงานผลิต..... 32
ตารางที่ 4.12	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรูปแบบการผลิต.....33
ตารางที่ 4.13	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนเครื่องจักร.....34
ตารางที่ 4.14	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะการผลิต.....34
ตารางที่ 4.15	จำนวนและร้อยละของการใช้เทคโนโลยี.....35
ตารางที่ 4.16	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระบบต้นทุน.....36
ตารางที่ 4.17	องค์ประกอบของต้นทุนการผลิตปี 2545.....36
ตารางที่ 4.18	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเทคนิค การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ ปี 2545.....37
ตารางที่ 4.19	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะต้นทุน.....38
ตารางที่ 4.20	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามผู้ริเริ่มนำ เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์มาใช้ในกิจการ.....38
ตารางที่ 4.21	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความถี่ในการ จัดเตรียมรายงานเกี่ยวกับต้นทุนผลิตภัณฑ์เพื่อการตัดสินใจเชิงบริหาร.....39
ตารางที่ 4.22	จำนวนและร้อยละของลักษณะต้นทุนที่ใช้จำแนกตามระบบต้นทุน.....40

ตารางที่ 4.23	จำนวนและร้อยละของเทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่ใช้จำแนกตามลักษณะต้นทุน.....	41
ตารางที่ 4.24	ผลการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก.....	44
ตารางที่ 4.25	ค่าประมาณแบบช่วงของสัมประสิทธิ์ความถดถอยโลจิสติกที่ระดับความเชื่อมั่น 95%.....	46
ตารางที่ 4.26	การทดสอบความเหมาะสมของสมการความถดถอยโลจิสติก.....	49
ตารางที่ 4.27	ประโยชน์จากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์	52
ตารางที่ 4.28	ปัญหาที่พบจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์.....	53
ตารางที่ 4.29	จำนวนและร้อยละของผู้ที่ไม่พบปัญหาจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์จำแนกตามเทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์.....	54
ตารางที่ 4.30	ปัญหาจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ใช้วิธีต้นทุนผันแปรในการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์.....	55
ตารางที่ 4.31	ปัญหาจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ใช้วิธีต้นทุนฐานกิจกรรมในการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์.....	56
ตารางที่ 4.32	ปัญหาจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ใช้วิธีต้นทุนเต็มในการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์.....	57

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 มูลค่าการส่งออกรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์.....	1
ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของต้นทุนผลิตภัณฑ์ ต้นทุนตามงวดเวลา การแสดงรายการ ในงบกำไรขาดทุน และงบดุลของกิจการผลิตสินค้า.....	9
ภาพที่ 2.2 ระบบการสะสมต้นทุน.....	11
ภาพที่ ข.1 เปรียบเทียบจำนวนการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์จำแนกตาม ขนาดกิจการ.....	72
ภาพที่ ข.2 เปรียบเทียบจำนวนการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์จำแนกตาม กลยุทธ์ระดับธุรกิจ.....	73
ภาพที่ ข.3 เปรียบเทียบจำนวนการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์จำแนกตาม ลักษณะการผลิต.....	74